

ULOTKA SZKOLENIOWA NT. BEZPIECZEŃSTWA 22 ROZPUSZCZALNIKI

Doc 23.22/18

EUROPEJSKIE STOWARZYSZENIE GAZÓW TECHNICZNYCH AISBL

AVENUE DES ARTS3-5 • B-1210 BRUKSELA
Tel:+3222177098 • Faks:+3222198514
E-mail:info@eiga.eu Internet:www.eiga.eu

ULOTKA SZKOLENIOWA NT. BEZPIECZEŃSTWA 22 ROZPUSZCZALNIKI

Opracowanie: Rada Doradcza ds. Bezpieczeństwa

Zrzeczenie się

Wszystkie publikacje techniczne EIGA lub dokonane pod nazwą EIGA, w tym kodeksy praktyki, procedury bezpieczeństwa oraz wszelkie inne informacje techniczne zawarte w takich publikacjach zostały uzyskane ze źródeł uważanych za rzetelne i oparte są o informacje i doświadczenie dostępne od członków EIGA oraz innych w dniu ich wydania.

Choć EIGA zaleca korzystanie z jego dokumentów lub odwoływanie się do nich przez jego członków, takie korzystanie lub odwoływanie się do publikacji EIGA przez jego członków lub strony trzecie jest wyłącznie dobrowolne i nie wiążące.

Zatem, EIGA i jego członkowie nie gwarantują wyników i nie przyjmują odpowiedzialności w związku z wykorzystaniem zawartych w publikacjach EIGA informacji lub sugestii bądź powołaniem się na nie.

EIGA nie posiada jakiegokolwiek kontroli odnośnie do wypełnienia lub niewypełnienia, błędnej interpretacji, właściwego lub niewłaściwego wykorzystania jakichkolwiek zawartych w publikacjach EIGA informacji lub propozycji przez jakąkolwiek osobę lub podmiot (w tym również członków EIGA), i dlatego EIGA wyraźnie zrzeka się odpowiedzialności w związku z powyższym.

Publikacje EIGA podlegają okresowej rewizji i dlatego przestrzega się użytkowników, aby uzyskali najnowsze wydanie.

Spis treści**1 Wstęp**

- 1.1 Ulotki nt. bezpieczeństwa
- 1.2 Sprawdziany zrozumienia

2 Chemikalia

- 2.1 Zastosowanie rozpuszczalników
- 2.2 Narażenie na rozpuszczalniki i rozlania
- 2.3 Skutki oddziaływania oparów rozpuszczalników
- 2.4 Rozpuszczalniki łatwopalne

Załącznik 1 – Rozpuszczalniki – Pytania do sprawdzianu

Załącznik 2 – Rozpuszczalniki – Odpowiedzi do sprawdzianu

Uwaga: Niniejszą Ulotkę nt. bezpieczeństwa wzięto z Ulotki 21: ROZPUSZCZALNIKI w Doc 23/08 Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa. Ulotce nadano nowy format i poddano rewizji.

1 Wstęp

1.1 Ulotki nt. bezpieczeństwa

Ulotki szkoleniowe nt. bezpieczeństwa stanowią podsumowanie wiedzy operacyjnej w zakresie bezpieczeństwa, którą muszą posiadać pracownicy pracujący w przemyśle gazowym.

W dokumencie EIGA Doc 23 *Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa* przedstawiono różne zestawy ulotek, w których określono zakres szkoleń nt. bezpieczeństwa dla szeregu różnych, określonych stanowisk pracy.

Każda ulotka zajmuje się konkretnym tematem, określonym w tytule.

1.2 Sprawdziany zrozumienia

Dla każdej ulotki przewidziano sprawdzian zrozumienia, który zamieszczono w **Załączniku 1**.

Każdy sprawdzian składa się z szeregu pytań. Aby sprawdzian mógł być zaliczony jako zdany, proponuje się, że pracownik powinien zdobyć 75% punktów w pierwszym podejściu. Niepoprawne odpowiedzi należy omówić, aby potwierdzić zrozumienie.

Załącznik 2 zawiera wykaz poprawnych odpowiedzi.

2 Chemikalia

2.1 Używanie rozpuszczalników

Rozpuszczalniki są stosowane w wielu dziedzinach naszych prac. Mogą one być niebezpieczne, jeśli obchodzić się z nimi niepoprawnie, w związku z czym należy poznać ich własności i związane z nimi zagrożenia. Należy zawsze stosować odpowiednie środki ochrony indywidualnej. Pracować w miejscach dobrze wentylowanych.

- Używać tylko tych rozpuszczalników, które zostały dopuszczone przez kierownictwo firmy, jako odpowiednie do konkretnej pracy.
- Przed użyciem należy mieć pewność, że zna się metodę pracy i jest się zaznajomionym ze środkami ostrożności, jakie należy podjąć. Poproś swojego przełożonego o zalecenia producenta (kartę charakterystyk).
- Przechowywać rozpuszczalnik w zamkniętym pojemniku. Nie przewozić, ani nie trzymać go w otwartym naczyniu, takim jak np. kubeł, i nie przynosić nadmiernych ilości rozpuszczalnika na teren prac.
- Nie wylewać zużytego rozpuszczalnika do kanału. Zbierać go do utylizacji w odpowiedni sposób.

2.2 Narażenie na rozpuszczalniki i rozlania

Rozpuszczalniki wykazują silne działanie odtłuszczające na skórę. Takie usunięcie ze skóry naturalnego tłuszczu wytwarzanego przez organizm może prowadzić do zapalenia skóry, natomiast jeśli rozpuszczalnik wejdzie w kontakt z oczami może wywołać w najlepszym razie przejściowe zapalenie, a nawet może spowodować trwałe kalectwo. Częste narażenie na działanie organicznych rozpuszczalników może skutkować zaatakowaniem układu nerwowego.

- Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie używać do czyszczenia rąk. Nosić na sobie odpowiednie rękawice (i fartuch, jeśli to konieczne) oraz ochronę oczu, a gdy to żądane, aparat oddechowy lub respirator.
- Wszelkie rozlania należy niezwłocznie zgłosić swojemu przełożonemu, gdyż powinny one zostać uprzątnięte, aby zapobiec skażeniu atmosfery i przypadkowemu kontaktowi ze skórą.
- Jeśli rozwinie się jakiegokolwiek podrażnienie lub obrażenie skóry, zasięgnąć porady medycznej.

2.3 Skutki oddziaływania oparów rozpuszczalników

Niektóre rozpuszczalniki mają działanie narkotyczne – tj. wywołują senność, a ostatecznie utratę przytomności; niektóre natomiast są toksyczne i mogą uszkadzać podstawowe narządy w organizmie.

- Zapewnić dobrą wentylację w miejscu pracy. Nie wdychać par.
- Jeśli zalecane jest użycie respiratora, upewnić się, że pojemnik jest odpowiedni do rozpuszczalnika, z którym będzie się mieć do czynienia.
- Nie nachylać się nad zbiornikiem zawierającym rozpuszczalnik.
- Jeśli w jakimś zbiorniku lub innej przestrzeni zamkniętej znajdował się rozpuszczalnik, nie wchodzić tam bez samodzielnego aparatu oddechowego lub równoważnego mu urządzenia, dopóki to miejsce nie zostanie przepłukane powietrzem, zbadane i potwierdzone, że nie zawiera śladów pary. Tym niemniej, wymaga to pozwolenia na pracę i specjalnych procedur.
- Jeśli rozpuszczalnik był użyty do czyszczenia wnętrza zbiornika, wszystkie pozostałości rozpuszczalnika muszą zostać usunięte przy zastosowaniu zatwierdzonej procedury, zanim zbiornik zostanie przywrócony do eksploatacji. W takim przypadku również wymagane jest pozwolenie na pracę.

2.4 Rozpuszczalniki łatwopalne

Niektóre rozpuszczalniki są łatwopalne, mogą łatwo ulegać zapłonowi, a para może utworzyć w powietrzu mieszaninę wybuchową.

Niektóre niezapalnych rozpuszczalników (np. chlorek metylenu, trójchloroetylen) po podgrzaniu wytwarzają trujące pary.

- Utrzymywać wszystkie rozpuszczalniki i ich pary z dala od płomieni, gorących powierzchni lub łuków spawalniczych, i nie palić podczas pracy z nimi.

Załącznik 1 – Rozpuszczalniki – Pytania do sprawdzianu

Zakreślić poprawną odpowiedź lub wpisać ją w puste miejsce, zgodnie z wymaganiem.

1. Zaznacz trzy działania, jakie należy podjąć podczas używania rozpuszczalników:
A. Zapewnić dobrą wentylację
B. Nosić na sobie określone środki ochrony osobistej
C. Unikać kontaktu ze skórą i oczami.
D. Zawsze pracować w miejscu dobrze wentylowanym.
2. Zaznacz dwie czynności, które należy wykonać po użyciu rozpuszczalnika:
A. Przechować rozpuszczalnik w zamkniętym pojemniku
B. Wylać rozpuszczalnik do odpowiedniego pojemnika odpadowego
C. Sprawdzić, czy rozpuszczalnik ten został dopuszczony przez kierownictwo firmy
D. Dokładnie przeczytać kartę charakterystyk
3. Wszelkie rozlania należy niezwłocznie zgłosić swojemu przełożonemu:
A. Prawda
B. Fałsz
4. Niektóre rozpuszczalniki są łatwopalne, mogą łatwo ulegać zapłonowi, a para może utworzyć w powietrzu mieszaninę:
A. Prawda
B. Fałsz
5. Zaznacz poprawne stwierdzenia:
A. Dla niektórych zadań potrzebny jest samodzielny aparat oddechowy
B. Niektóre rozpuszczalniki mają działanie narkotyczne
C. Pracuj w miejscu dobrze wentylowanym.
6. Rozpuszczalniki wykazują silne działanie odtłuszczające na skórę. Powoduje to usunięcie ze skóry naturalnego tłuszczu wytwarzanego przez organizm, co może to spowodować zapalenie skóry.
A. Prawda
B. Fałsz
7. Jaka jest główna niebezpieczna cecha tróchloroetyleny?
A. Powoduje zapalenie skóry
B. Łatwopalny
C. Może wywoływać raka
D. Żrący
E. Obojętny
F. Wybuchowy
8. Rozpuszczalniki należy przechowywać w otwartych pojemnikach, aby umożliwić im parowanie bez podniesienia ciśnienia:
A. Prawda
B. Fałsz

Załącznik 2 – Rozpuszczalniki – Odpowiedzi do sprawdzianu

1. A, B i C
2. A i B
3. A
4. A
5. A, B i C
6. A
7. C
8. B